

ת"פ (ירושלים) 33737-06-23 - מדינת ישראל נ' פלוני

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 33737-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני

לפני כבוד השופט אוהד גורדון

בעניין: המאשימה
מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מחוז ירושלים - עו"ד

נגד

הנאשם
פלוני
ע"י ב"כ עו"ד מ' מחמוד

גזר דין

רקע

1. הליך זה החל ביום 14.6.23. ביום 18.11.24 הציגו הצדדים הסדר טיעון, שלא כלל הסכמות לעונש. כתב האישום תוקן והנאשם הודה בעובדותיו. הוא הורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), יחד עם סעיף 382(א) לחוק העונשין.

2. על פי העובדות מושא ההרשעה, בין משפחתו של הנאשם למשפחתו של א.ק. (להלן: "המתלונן") קיים סכסוך קודם. כן התרחשו אירועי אלימות קודמים בין הצדדים, אשר החלו בעקבות הליך גירושין בין המתלונן לאחותו של הנאשם. על רקע האמור, ביום 26.6.22 בסמוך לשעה 16:00, הגיע אחיו של הנאשם, מ.ס., למקום עבודתו של המתלונן בשכונת ואדי ג'וז בירושלים. מ.ס. הגיע למקום כשהוא מצויד באלת מתכת, יחד עם אחר שזהותו אינה ידועה ואשר היה מצויד בגז פלפל. מ.ס. המתין למתלונן וכשזה יצא, ניגש אליו מ.ס. כשהאלה בידו. המתלונן אשר הבחין במ.ס. ניסה להדפו. אז, החל מ.ס. להכות במתלונן באמצעות האלה מספר פעמים בפלג גופו העליון ובראשו. כמה שניות לאחר מכן הצטרפו אל מ.ס. הנאשם והאחר, והחלו אף הם להכות את המתלונן.

האחר התיז גז פלפל לעבר המתלונן ובמקביל תקף אותו הנאשם. עקב כך נפלו השניים לרצפה. בעוד המתלונן ניסה להתגונן ולהשתחרר מאחיזתו של הנאשם, המשיך מ.ס. לחבוט במתלונן בגופו באמצעות האלה מספר פעמים. בין לבין, הכה מ.ס. את המתלונן מספר פעמים בגופו כשהוא שוכב על הרצפה ונאבק בנאשם.

עוברי אורח שנכחו במקום ניסו להפריד בין המעורבים, אך מ.ס. והנאשם לא חדלו מלהכות

במתלון. כאשר הצליחו עוברי האורח להפריד, ברח מ.ס. וכנס לרכבו בעוד שהמתלון ניסה לתקוף את הנאשם באמצעות פלטת עץ שהייתה במקום. מ.ס. נכנס לרכבו והחל לנסוע במהירות כדי להימלט מהמקום. במהלך הנסיעה מבלי ששם לב לכך, פגע מ.ס. במתלון עם רכבו ונמלט מהמקום.

כתוצאה ממעשיהם של הנאשם והאחרים, נגרמו למתלון חבלות קהות בגופו, המטומות בראשו, וכן חתכים ופצעים בראשו. הוא פונה לבית החולים באמצעות אמבולנס. חלק מהפציעות הצריכו הדבקה וסגירה בסיכות.

הרישום הפלילי, תסקיר שירות המבחן ועניינו של האח מ.ס.

3. הנאשם נעדר הרשעות קודמות בפלילים אך לפי הגיליון שהגישה המאשימה, לחובתו מספר הרשעות בעבירות תעבורה. בגין, נדון הוא לעונשי מאסר בפועל. האחרון שבהם הוא מאסר למשך תשעה חודשים שנגזר על הנאשם ביום 14.6.21, בגין מספר עבירות של נהיגה בזמן פסילה.

4. שירות המבחן הציג בתסקירו את נתוני האישיים של הנאשם, שהוא בן 31, הבכור מבין 5 ילדים, נשוי בשנית ואב לילד בן ארבעה חודשים. נמסר שהנאשם עובד בתחום הרכבים בקריית גת מזה כחודשיים. הנאשם פרש מן הלימודים בגיל 12, עבד בתחומים שונים ומגיל 17 לערך עבד בתחום הרכבים למשך כ-10 שנים, מה שנקטע בשל ריצוי מאסר. הוצגו נתונים על משפחת הנאשם, ועל נישואיו הראשונים שהסתיימו בחלוף כשנה - מה שהיווה משבר עבור הנאשם אותו קישר לעבירות התעבורה שביצע. הנאשם הוסיף ותיאר את מאסרו כתקופה קשה בחייו, אך מסר שתקופה זו גם סייעה לו בייצוב מצבו הרגשי. עוד סיפר כי בשל התנהגות טובה השתחרר בשחרור מוקדם, היה בפיקוח הרשות לשיקום האסיר והשתלב בקבוצה טיפולית.

5. בהתייחס למעשים מושא הליך זה, מסר הנאשם לשירות המבחן כי ברקע להם מצוי סכסוך ממושך עם המתלון ותחושות קשות של פגיעה ועלבון, שהצטברו אצל בני משפחתו סביב גירושי אחותו מהמתלון. הוא תיאר כי משבר זה הטריד מאוד את בני המשפחה וגרם למתח רב ולכעס, אך גם לתקווה לשיקום היחסים. לדבריו, לחצים אלו הצטברו במשך מספר חודשים והגיעו לשיאם ביום ביצוע העבירה. עוד תיאר ניסיונות של המשפחה להסדיר את הסכסוך, ללא הצלחה וכי אחיו, מ.ס., החליט לפנות אל המתלון בעצמו ולנסות ליישב את הסכסוך עמו ועדכן בכך את הנאשם. הנאשם טען כי הגיע למקום מתוך כוונה להרגיע את הרוחות אך כשהבחין כי השיח הסלים לכדי אלימות, חש בהלה ובלבול ונע בין ניסיון להרגיע ולמנוע פגיעה במתלון לבין תחושת צורך להגן על כבוד משפחתו. לדבריו פעל להשגת הפרדה פיזית בין המתלון לאחיו תוך תחושת איבוד שליטה וכן התקשה לשים לב למתרחש בשל גז הפלפל שהוטז לעיניו על ידי המתלון לדבריו.

6. בהתייחס לחלקו בביצוע המעשים, הודה הנאשם בעבירה הגם שצמצם מהיקף האלימות בו נקט. הוא טען שחש חסר אונים ופעל מתוך זעם ובלבול ללא יכולת להפעיל שיקול דעת מותאם. עוד טען שלא קדם תכנון להתנהגותו והיא ארעה כתגובה לאירוע שתואר. כיום, כך מסר, הוא סבור שפעל באופן שגוי.

הנאשם הביע צער וחרטה על הפגיעה במתלון ועל התנהלותו באירוע, הוסיף כי חש בושה ואכזבה

עצמית באשר להתנהלותו וכן הביע אמפטיה כלפי המתלונן ורצון לפצותו ולהתנצל בפניו. הוא ציין כי לאחר האירוע נעשו ניסיונות חוזרים ליישב את הסכסוך בין הצדדים, אשר לא צלחו, ולכן מאז האירוע אחותו של הנאשם לא פוגשת את ילדיה וניכר כי המתיחות עודכנה קיימת.

הנאשם הוסיף ותיאר את מעורבותו בהליך הנוכחי כנקודת מפנה בחייו, שכן אכזבת משפחתו, המחירים שקרוביו שילמו בשל התנהגותו והתנהגות אחיו, וההליכים המשפטיים, היוו עבורו גורמים מעוררי הרתעה והבנה כי הוא צריך לעשות שינוי בחייו.

7. שירות המבחן התרשם כי מדובר באדם אשר גדל במסגרת משפחתית תומכת ותקינה, המנהל אורח חיים נורמטיבי ומתפקד בתחומי חיייו השונים, ולראשונה עומד לדין פלילי. שירות המבחן חיווה דעתו המקצועית, לפיה הנאשם אינו בעל דפוסים אלימים מושרשים וישנו אפקט הרתעתי משמעותי להליך הפלילי. עוד ניכר כי הנאשם נרתע מכך שבני משפחתו גינו את מעשיו ומבטא כעס ואכזבה עצמית באשר למחירים שמשלמים הוא וקרוביו בשל התנהגותו. הנאשם אף הכיר בקשייו להתמודד במצבי לחץ, וטען כי התנהלותו באירוע הנדון אינה אופיינית לו וכי לרוב הוא מצליח לפעול באופן שקול במצבי דחק. הנאשם גם ביטא בפני שירות המבחן רצון לקבל עזרה על מנת לבחון את התנהגותו ולחזק את יכולתו להתמודד בצורה יעילה יותר במצבי דחק.

לצד אלה, ציין שירות המבחן את התרשמותו מקיומן של נורמות משפחתיות ותרבותיות המשפיעות על יכולתו של הנאשם לפעול באופן שקול ועצמאי, בפרט נוכח האחריות המוטלת עליו בתור האח הבכור במשפחה. נרשם כי אירוע העבירה מבטא את קשיי הנאשם במצבי לחץ, לרבות במצבים בהם קיים איום על משפחתו או קרוביו, ונטייתו לאימפולסיביות תוך קושי להציב גבולות לעצמו וצורך לעמוד בציפיות המשפחה ושמירה על כבודה.

שירות המבחן העריך כי קיים סיכוי נמוך להישנות התנהגות אלימה וכי מידת החומרה, אם תשנה, מוערכת אף היא כנמוכה. בנוסף, נכתב כי מענה טיפולי לקשייו של הנאשם עשוי להוות גורם מפחית סיכון. לפיכך, שירות המבחן בא בהמלצה על הטלת צו מבחן למשך 12 חודשים במהלכם יוכל הנאשם לקבל טיפול מותאם לצרכיו במרכז למניעת אלימות במשפחה "גשרים בטוחים" בירושלים. עוד המליץ שירות המבחן על בחינת התאמתו של הנאשם לביצוע מאסר בדרך של עבודות שירות, לצד מאסר על תנאי כאמצעי הרתעה ופיצוי כספי למתלונן.

8. להשלמת התמונה יצוין כי אחיו של הנאשם, מ.ס., נתן אף הוא את הדין בגין חלקו באירוע האלים. הוא הועמד לדין בבית משפט זה (ת"פ (י-ם) XXXX-07-22, גזר דין מיום 14.11.22), והורשע לפי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של ניסיון חבלה בנסיבות מחמירות (לפי סעיף 333 לחוק העונשין בצירוף סעיפים 335(א) ו-334(2) וסעיף 25 לחוק העונשין) ובעבירה של פציעה (לפי סעיף 334 לחוק העונשין). לגבי עבירות אלה נקבע מתחם עונש הולם שבין 15-35 חודשי מאסר. מ.ס. גם צירף הליך מבית משפט השלום בו הורשע בעבירות של זיוף, התחזות וקבלת דבר במרמה. זאת בגין תקופה בה עבד כמפעיל עגורן תוך הצגת תעודה ורישיון הפעלה מזויפים. לעניין ההליך שצורף נקבע, כי מ.ס. ירצה חודשיים במאסר, חציים באופן חופף. כעונש כולל נשפט מ.ס. ל-21 חודשי מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 5,000 ₪.

הסיעון לעונש

9. המאשימה סקרה בטיעוניה את המעשים בהם הורשע הנאשם, ועמדה על נקודות חומרה ובהן

הימשכות התקיפה למרות ניסיונות ההפרדה, והנזק למתלונן כמפורט לעיל. המאשימה הפנתה לפסיקה שקראה להחמרה במקרים של פתרון אלים לסכסוכים. עוד הפנתה לגזר הדין בעניינו של מ.ס., באמרה כי אמנם הוא הורשע בסעיף עבירה חמור יותר אך מתחם העונש שנקבע שם רלבנטי גם כאן.

המאשימה הפנתה לפסיקה נוספת לעונש, וטענה כי מתחם העונש ההולם צריך לכלול מאסר לתקופה שבין 10-24 חודשים. נטען כי בשל ריצוי מאסר בפועל, הגם שבעבירת תעבורה, וכן גרסתו המצמצמת וקבלת אחריות חלקית כעולה מהתסקיר, יש להחמיר עם הנאשם. עוד צוין כי הנאשם טרם טופל וכי המלצת שירות המבחן צופה פני עתיד.

המאשימה עתרה לגזור לנאשם שנת מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.

10. ההגנה, מנגד, טענה שחלקו של הנאשם באירוע קטן בהשוואה למ.ס., וכי חלף זמן מהעבירה והנאשם הועמד לדין באיחור ללא הסבר. יצוין כי המאשימה נשאלה בנושא זה אך לא ידעה להסביר את עיתוי הגשת כתב האישום.

ההגנה הוסיפה וטענה שאין לנאשם עבר פלילי וכי הודה ונטל אחריות תוך הבעת חרטה וצער. נטען שהתסקיר בעניינו של הנאשם "חיובי", כי התחתן לאחרונה והוא אב לילד, וכי הרקע לאירועים הוא בבעיה המשפחתית. צוינה הערכת הסיכון הנמוכה של שירות המבחן, ונטען כי האירוע חריג להתנהלות הנאשם.

ההגנה ביקשה לאמץ את המלצת שירות המבחן. עוד ביקשה לאבחן את הפסיקה שהציגה המאשימה. נטען ששליחת הנאשם למאסר בפועל תחמיר עמו יתר על המידה ותביא לרגרסיה.

11. הנאשם נשא דברים בהם הביע צער על המעשים ואמר כי הם זרים להתנהלותו, כי פתח בחיים חדשים וכי הוא מתחייב שלא לשוב ולמעוד.

דין

מתחם העונש ההולם

12. הנאשם חטא בעבירות קשות, עת השתתף בתקיפתו האלימה של המתלונן, שגרמה לפציעות.

13. חומרת המעשים מודגשת, ראשית, בביצוע התקיפה בצוותא, רבים מול יחיד, כמו גם בעצמת האלימות שהפעילו התוקפים כלפי המתלונן. בכלל זה יצוינו מכות חוזרות באלת מתכת בדגש על מכות בפלג הגוף העליון והראש, התזת גז פלפל, ומכות בחלקי הגוף. תצוין גם הימשכות התקיפה, כמתואר לעיל ואף לאחר ולמרות ניסיונות של עוברי אורח להפריד בין הניצים.

14. במעשים אלה, פגע הנאשם בערכים המוגנים שעניינם בשמירה על שלמות הגוף והביטחון האישי, ובמניעת אלימות בכלל, וכדרך לפתרון סכסוכים בפרט, וזאת גם בשים לב להשפעה השלילית על החברה ועל תחושת הביטחון של בני החברה.

15. פסיקת בתי המשפט עסקה לא אחת בחומרה היתרה שבמעשים מעין אלה, של יישוב סכסוכים בדרך אלימה. נפסק, כי חברה מתוקנת לא תוכל להשלים עם תופעה זו אשר פוגעת בסדר

החברתי. הדבר בא לידי ביטוי גם במישור העונשי, בשאיפה לעצב מסר של העדר סובלנות כלפי מעשים מהסוג האמור. ראו למשל ע"פ 6560/15 סריס נ' מדינת ישראל (2.5.16); ע"פ 4454/19 פלוני נ' מדינת ישראל (30.7.20); ע"פ 4246/23 מדינת ישראל נ' אבו שאח פסקה 10 (13.7.23). עוד נקבע כי "בית המשפט חייב לעמוד חוצץ כנגד האלימות הרבה ששוררת בחברתנו. אין להשלים עם תופעה זו, ויש להטיל עונשים חמורים וראויים על מנת למגרה" (ע"פ 3155/17 פלוני נ' מדינת ישראל (23.5.18)).

16. הפגיעה בערכים המוגנים שפורטו לעיל מודגשת בתוצאות המעשים, שכללו נזק פיזי של ממש למתלונן, כמפורט לעיל. יש לשקול גם את הנזק הפוטנציאלי מתקיפה אלימה מעין זו, שעלול היה להיות חמור אף יותר וזאת בשים לב בין היתר למכות האלה בראש ולפגיעה באמצעות הרכב, גם אם לא הייתה מודעת.

17. אשר לתכנון המעשים, הצטיידותם של מ.ס. והאחר בכלי משחית, והצטרפות הנאשם אליהם סמוך לאחר תחילת המתקפה, כמו גם הסכסוך המשפחתי שברקע התקיפה, מהווים טעמים לחומרה. בד-בבד, בשים לב להכחשתו את התכנון ומשהדבר לא נרשם במפורש בנוסח כתב האישום המתוקן, לא ניתן לשלול כי הנאשם לא נטל חלק בתכנון מקדים והצטרף לתקיפה בצורה ספונטנית. לכן, מצאתי לתת לשיקול הנדון כאן משקל מדוד בלבד לחובת הנאשם.

18. עוד ייבחן חלקו של הנאשם במעשים (סעיף 40ט(א)(2) לחוק העונשין): מחד, דובר בתקיפה משותפת של מספר תוקפים, בהם אחיו של הנאשם, ולא ניתן לנתק את הנאשם מכלל הנסיבות, אופן הביצוע והתוצאות, כמפורט לעיל. יוזכר גם חלקו הפעיל של הנאשם, שכלל הצטרפות לתקיפה, מכות חוזרות במתלונן וכן מאבק עמו בעוד הוא הוכה בידי האחרים. הנאשם המשיך להכות במתלונן למרות ניסיונות ההפרדה.

מאידך, יישקל כי הנאשם עצמו לא הגיע מצויד בכלי תקיפה, לא הכה באלה, ריסס גז או פגע באמצעות הרכב, וכי בשלהי האירוע ניסה המתלונן לתקפו באמצעות פלטת עץ.

בנוסף יצוין כי מ.ס., להבדיל מהנאשם, הגיע עם אלה ותוקף נוסף באופן המעיד על תכנון מוקדם, החל באלימות כלפי המתלונן, וביצע בפועל את הפגיעות במתלונן באמצעות אלה ובנסיעה ברכב. סבורני כי עניינו של מ.ס. חמור מזה של הנאשם, וזאת מבלי לגרוע מן הפסול שבמעשיו של האחרון. הדבר בא לידי ביטוי גם בעבירות בהן הורשע מ.ס., שאחת מהן (לפי סעיפים 25, 333 ו-335 לחוק העונשין) נושאת עונש מרבי גבוה מהעבירה בה הורשע הנאשם.

19. בבחינת הנסיבות שהובילו לביצוע העבירה (סעיף 40ט(א)(5) לחוק העונשין), איני מוצא בסכסוך המשפחתי טעם להקלה. כמוסבר לעיל, הסלמתם של סכסוכים מהסוג האמור לכדי אירוע אלימות קשה היא אלמנט מחמיר. אני ער להסברים שהציג הנאשם בתסקיר שירות המבחן למעורבותו במעשים, אך יש לשקול גם כי בחר להצטרף לתקיפה המשותפת ונטל בה חלק אלים, פעיל ומתמשך כמפורט לעיל.

20. מכאן לשיקול העוסק בענישה הנוהגת. זה מציג, ככלל, יישום של העמדות הערכיות שתוארו לעיל בדרך של הטלת עונשי מאסר על עבריינים שחטאו במעשי אלימות והורשעו בעבירות דומות. הדבר נעשה מבלי לזנוח את הבחינה הפרטנית הן של המעשה והן של העושה, מה שיצר מנעד עונשי. מנעד זה, לצד תקופות מאסר, מציג גם ענישה המאפשרת במקרים המתאימים את

ריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות.

21. למשל, בע"פ 7232/23 כולני נ' מדינת ישראל (9.5.24) נדון ערעורו של צעיר ללא הרשעות קודמות, שהורשע לפי הודאתו בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 380 ו-382(א) לחוק העונשין. דובר בתקיפה בחבורה של צעיר ממוצא ערבי בשוק מחנה יהודה, בשעת לילה. המערער ניסה תחילה להפריד אך בהמשך רדף עם האחרים אחרי המתלונן, תפס והכה אותו, ואחד האחרים דקר את המתלונן מספר פעמים. נגרמו פצעים משמעותיים, דימום מסכן חיים ונזקי-המשך לרבות במישור הנפשי. המערער הביע צער וחרטה והשתתף בטיפול, אך התקשה לגלות אמפטיה למתלונן. בבית משפט זה נגזר עליו עונש של 6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי, צו מבחן ופיצוי. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

22. בע"פ 6067/20 אבו רגב נ' מדינת ישראל (3.10.21) נדון אירוע אלים על רקע סכסוך בין אחד המערערים (להלן "הבעל") ובין רעייתו, במעורבות בני משפחה נוספים. ביום האירוע תקפו המערערים ואחרים את אחיה של הרעה, לאחר שרכבים חסמו את הרכב בו נסע. בתקיפה נעשה שימוש באלות ובחפצים שונים, ובשלב מסוים תוקף שזהותו אינה ידועה דקר את הנפגע. גם הבעל ניסה לעשות כן, אך הנפגע תפס בידו כך שהסכין פגעה בידו של הנפגע. בעוד שחלק מהמערערים הורשעו בעבירות לפי סעיפים 333 ו-335 לחוק העונשין, והבעל הורשע גם בתקיפת בת זוג, שניים מן התוקפים הורשעו בעבירות המקבילות לאלה הנדונות כאן, של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות. שניים אלה נדונו בבית המשפט המחוזי ל-9 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון הקל בעונשם, לתקופה זהה של מאסר לריצוי בעבודות שירות. זאת, בהדגישו כי חלפו כשבע שנים מאז ביצוע המעשים וכי גם אם לא ניתן לזקוף זאת לחובת התביעה הרי "עדיין יש משמעות לפרק הזמן שחלף כשלעצמו, כאשר לא נטען כי במהלכו היו המערערים מעורבים באירועים פליליים נוספים, ואף לא עולה כי הם אלה שגרמו להימשכות ההליכים...".

23. בע"פ 3427/13 היב נ' מדינת ישראל (31.7.13), ע"פ 3600/13 היב נ' מדינת ישראל (9.7.14) ות"פ (נצרת) 20369-02-12 מדינת ישראל נ' היב (24.4.13) נדונה תקיפה שביצעו שלושה אחים, על רקע סכסוך בין שניים מהם לבין המתלונן. הם היכו את המתלונן וגרמו לו חבלה באפו ושפשופים בשפתיו. אחד התוקפים היה בעל עבר פלילי לרבות בעבירות אלימות, וריצה מאסר. הוא הורשע לפי הודאתו בעבירות לפי סעיפים 380 ו-382(א) לחוק העונשין. ערעורו על עונש של 6 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי, נדחה. אחיו, שלחובתו היה רק רישום תעבורתי ולא ריצה מאסר קודם לאירוע, נדון ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי. הוא ערער, אך בהמשך חזר בו מן הערעור.

24. דוגמא נוספת, אותה הציגה המאשימה בטיעונה לעונש, עוסקת בנאשם 2 בת"פ (ב"ש) 5259-03-20 מדינת ישראל נ' אבו פריח (28.11.21). הוא הורשע לפי הודאתו בעבירות מקבילות לנאשם כאן. הוא ואחר, לאחר הצטיידות בכלי תקיפה, חסמו את דרכו של נפגע העבירה ברכב ותקפו אותו באלימות. הנאשם 2 רדף אחר הנפגע והכה בגבו באלה. שותפו תקף את הנפגע בסכין גדולה ("מצ'טה"). למתלונן נגרמו חבלות. אותו נאשם היה אדם צעיר, ללא הרשעות קודמות, שפוטר מעבודתו עקב ההליך, הביע צער וחרטה ושיתף שביצע את

המעשים על רקע פגיעה בכבוד המשפחה. הוא לא שולב בטיפול אך הביע עניין בכך. מנגד, הציג עמדות מקלות ביחס למעשיו. נגזרו עליו 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי.

25. כדוגמאות למקרים בהם נגזרו מאסרים לריצוי בפועל אציין, ראשית, את רע"פ 9037/14 בן קסוס נ' מדינת ישראל (8.2.16). דובר בתקיפה שהחלה לאחר דין ודברים בין שתי חבורות בקרבת מועדון באריאל. המבקשים וחבריהם היכו את המתלונן באגרופים ובבעיטות בכל חלקי גופו, תוך שקיללו אותו. נגרמו לו חבלות רבות לרבות פגיעה באיברים פנימיים בשלה הובהל לבית החולים, ונזקים נפשיים קשים. התוקפים הורשעו לפי הודאתם בעבירות של תקיפה חבלנית בנסיבות מחמירות וגרימת חבלה של ממש. על אחד מהם, צעיר נעדר עבר פלילי, נגזרו בבית משפט השלום 11 חודשי מאסר בפועל. על שני, צעיר בעל עבר פלילי, נגזרו 15 חודשים. נגזרו גם עונשים מותנים ופיצוי. הן בית המשפט המחוזי והן בית המשפט העליון דחו את ההשגות על הכרעה זו.

כדוגמא נוספת יצוין רע"פ 2114/13 אל האדי נ' מדינת ישראל (20.3.13). באותו מקרה, בתחנת דלק בשעת לילה, גידף מתדלק את המערער. בנו הקטין של המערער ביקש מהמתדלק לצאת מהחנות, וכשהמתדלק פתח את דלת החנות תקפו הקטין באגרופים וקבוצה ובה המערער תקפו את המתדלק. המערער "עמד" על פלג גופו העליון בעוד האחרים הכו אותו, ובהמשך משך את המתדלק ששכב שפוף וכופף את ראשו ארצה. למתדלק נגרמו חבלות גופניות. למערער היה עבר פלילי, ונגזרו עליו שישה חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן. ערעורו נדחה.

26. המאשימה הציגה בפני את ת"פ (שלום ב"ש) 25062-07-19 מדינת ישראל נ' טזוז (3.7.22). דובר במי שהורשע לפי הודאתו בעבירות לפי סעיפים 279 ו-382(א) לחוק העונשין, בשל תקיפת אדם יחד עם אחרים, במלון בים המלח. התקיפה בוצעה במכות אגרופי וגרמה לחבלות ולנזקים נפשיים למתלונן ולבני משפחתו. הנאשם היה בחור צעיר עם עבר פלילי ומהלך חיים מורכב, הוא הודה אך שירות המבחן התרשם מקושי בנטילת האחריות, וכן סירב לטיפול. גם שיתוף הפעולה שלו בהליך היה מוגבל. נגזרו עליו 12 חודשי מאסר, מאסר על תנאי, קנס, פיצוי והתחייבות.

27. בשים לב לכל אלה, סבורני כי הטעמים לחומרה שפורטו לעיל, לרבות חומרת התקיפה ותוצאותיה, מחייבים לכלול מאסר במסגרת העונש ההולם לעבירה שביצע הנאשם. עם זאת, בהינתן הטעמים לקולה ובשים לב לקביעותי אודות חלקו של הנאשם בביצוע המעשים, אני סבור כי המתחם צריך להתחיל מעונש של מאסר שניתן לרצותו בעבודות שירות.

לפיכך אני קובע, כי מתחם העונש ההולם לעבירה שביצע הנאשם נע בין 6 חודשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות, ובין 18 חודשי מאסר בפועל. זאת לצד מאסר מותנה ופיצוי למתלונן.

קביעת העונש

28. לאחר שקילה, אני סבור כי הולם למקם את עונשו של הנאשם בהתקרב לרף התחתון של המתחם ולאפשר לו לרצות עונש מאסר בדרך של עבודות שירות.

29. מסקנה זו נשענת, תחילה, על הודאת הנאשם שתישקל לזכותו בשני היבטים: ראשית בהיבטי ייעול, שעיקרם בקיצור ההליך וחסכון מזמנם של העדים, הצדדים ובית המשפט. שנית, בהודאה

גלומה גם נטילת אחריות על המעשים ותוצאותיהם.

30. ההיבט האחרון מקבל משנה-משקל בעניינו של הנאשם. שכן, לצד עצם ההודאה הוא גם הכה על חטא, בבית המשפט ובפני שירות המבחן. התרשמתי מהבעת צער וחרטה כנות, והכרה בטעות הקשה שביצע כשבחר להשתתף באירוע האלים. כמובא לעיל, הנאשם רואה בעבירה נקודת מפנה בחייו ו"תמרור אזהרה" המצריך שינוי, וזאת בשים לב גם לתגובתה המאוכזבת של משפחתו למעשים שביצע.

31. לצד אלה הציג שירות המבחן נתונים, המצדיקים שלא לתת משקל בכורה לטעם ההרתעתי-אישי בגזירת הדין. הוצגה הערכה מקצועית לפיה, כאמור, קיים סיכון נמוך בלבד להישנותה של התנהגות אלימה מצדו של הנאשם. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מנהל חיים נורמטיביים, אינו מחזיק בדפוסים אלימים מושרשים, וכי הורתע בצורה ניכרת הן מניהול ההליך והן מן התגובות המסתייגות של סביבתו הקרובה. הנאשם גם הביע רצון ונכונות בטיפול, כדי להוסיף ולסייע לו במישורים אלה. זאת בשים לב לרכיבי הסיכון העוסקים בנורמות המשפחתיות, בקושי להתנהל במצבי לחץ בהם יש איום על משפחתו, וכן במתיחות שעודנה קיימת במסגרת הסכסוך שהוביל גם לעבירות הנדונות כאן.

32. לצד אלה יש לשקול כי הנאשם נותן את הדין למעלה משלוש שנים לאחר האירוע האלים. כתב האישום כנגדו הוגש ביוני 2023, בחלוף כשנה מהאירוע כאשר לא הוצג הסבר לכך. עוד לא הוסבר כיצד האח, מ.ס., הועמד לדין ועניינו הסתיים הרבה קודם לכן. גם ההליך עצמו ארך זמן, ולא נטען בפניי כי הימשכותו היא תוצר של מהלכי הנאשם. כמובא בעניין **אבו רגב** הנזכר לעיל, עצם חלוף התקופה המשמעותית מבלי שנטען או בוסס כי הנאשם חזר ונכשל בפלילים, על רקע הסכסוך המשפחתי או בכלל, הוא טעם משמעותי שלא לשלחו כעת למאסר בפועל.

33. נתונים אלה מצדיקים, לטעמי, לאפשר את ריצויו של עונש מאסר בדרך של עבודות שירות. זאת, תוך שילובו של צו מבחן שיבטיח המשך פיקוח וטיפול במסגרת שהציע שירות המבחן ואשר נועדה למנוע אלימות במשפחה. צו המבחן גם יספק התראה לפיה, ככל שהנאשם ייכשל בתקופת המבחן, הוא עלול להישלח לבית הסוהר. אציין כי משמעות הצו הוסברה לנאשם, ונמסרה הסכמתו. מטעמים דומים אני מוצא לחייב את הנאשם בעונש מותנה.

34. מנגד אציין, כי אני ער לכך שהתמונה אינה נקיה לחלוטין מקושי. לעיל עמדתי על רכיבי הסיכון המסוימים שנזכרו בתסקיר שירות המבחן, לרבות המתיחות הקיימת במישור המשפחתי. לאלה יש לתת משקל, הגם שאינו מכריע (בשים לב להערכת הסיכון הנמוכה ויתר הטעמים שפורטו לעיל). שקלתי גם את הרשעות התעבורה של הנאשם ותקופות המאסר שריצה בגיןן, וכן כי הנאשם, הגם שדבק בהודאתו והביע כאמור חרטה, צמצם בפני שירות המבחן מהיקף האלימות בו נקט.

עוד נשקל ההיבט ההרתעתי-כללי, המבקש להניא אחרים מלנקוט באלימות במקרים דומים.

35. כל אלה טעמים שיישקלו לחומרה, אך לא מצאתי כי די בהם כדי לשנות מן המסקנה הכוללת ולחייב את הנאשם בעונש של מאסר בפועל. הם יבואו לידי ביטוי בגזירת עונש שאינו ברף התחתון של המתחם, אלא גבוה ממנו במידת מה.

36. אוסיף ואתייחס לעניינו של האח, מ.ס.: כפי שהוסבר לעיל, הגם ששניהם נטלו חלק בתקיפה הרי שעניינו של מ.ס. חמור מזה של הנאשם, הן במעשים שביצע והן בעבירות בהן הורשע. הוא גם נתן את הדין בסמוך למקרה, צירף הליך פלילי נוסף ובעניינו לא הוגש תסקיר שירות המבחן ולא הוצג היבט טיפולי-שיקומי. לכן, לא מצאתי כי ראוי לראות בעונשו של מ.ס. משום קנה מידה לעונש ההולם בעניינו של הנאשם, אשר מחייב לגזור לנאשם מאסר בפועל.

37. לבסוף, בשים לב לפגיעה המורכבת במתלונן, וכביטוי נוסף לחרטתו, יחויב הנאשם גם בפיצוי כספי.

38. במכלול השיקולים, נגזרים על הנאשם העונשים הבאים:

א. מאסר לתקופה של 9 חודשים. ניתנת לנאשם האפשרות לרצות את העונש בדרך של עבודות שירות, בהבהרה שעליו לבצע את העבודות באופן רציף ובהתאם לדרישות וכללי הממונה על עבודות שירות (להלן: "הממונה"), אחרת הוא עלול לרצות את העונש או יתרתו במאסר מאחורי סורג ובריה.

הנאשם יתייצב לריצוי העונש במיקום ובעיתוי הנקובים בחוות דעת שהגיש הממונה.

ב. 6 חודשי מאסר, אותם ירצה הנאשם אם ישוב ויעבור עבירה שיש בה יסוד של אלימות כלפי הגוף וזאת בתוך 3 שנים מהיום.

ג. צו מבחן למשך שנה. הובהר לנאשם שעליו לשתף פעולה בתקופת המבחן עם שירות המבחן ולהימנע מביצוע עבירות, אחרת עלול להיגזר עליו עונש נוסף בגין המעשים מושא הליך זה.

ד. פיצוי למתלונן בסך 4,000 ₪, לתשלום עד 1.9.25. המאשימה תעביר למזכירות את פרטי המתלונן לצורך יישום הפיצוי.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ח תמוז תשפ"ה, 14 יולי 2025, במעמד הצדדים.